
Kyrkomötet
Motion 2015:47
av Dag Sandahl

Svenska kyrkans vägval

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inför reformationsjubileet 2017 utarbeta ett underlag för samtal, studier och rådslag om Svenska kyrkans vägval.

Motivering

Teol. dr Lennart Johnsson publicerade år 2014 studien *Vart är kyrkan på väg?* Analyser och prognoser gällande Växjö pastorat åren 1995–2020. Det är en framställning som fyller också högt ställda anspråk på att vara depressionsfrämjande.

De deprimerande siffrorna redovisar hur antalet huvudgudstjänster i en församling gått ned med 68,4 procent, medan antalet deltagare i samma församling minskat med 63,1 procent. Detta är extremen. Snittet för hela pastorat, som motsvarar Växjö kommun, är ett minus vad gäller huvudgudstjänster på 29,4 procent och ett minus för deltagarantalet på 40,5 procent. Det är omskakande men nyttig läsning Lennart Johnsson förser pastoratet med, men görs inget gemensamt och framtidsytande arbete kommer det deprimerande att bli studiens behållning.

Svenska kyrkan i stort visar motsvarande tendenser. 1995 var antalet besök i huvudgudstjänsterna 7 603 841 för att 2014 ligga på 4 278 947. Då hade Svenska kyrkan från 1990 tappat 1,5 miljon gudstjänstbesök de föregående fem åren.

Vad som skett i Svenska kyrkan under efterkrigstiden kan vi skapa oss en bild av genom kyrkostatistiken. Analyserna har ofta fått ske utanför själva kyrkoapparaten. Berndt Gustafsson ägnade sig åt att läsa religionssociologiska verk på SL-tåget från Rönninge till Stockholm C där han var verksam vid det Religionssociologiska institutet. Det var ett arbete som efterhand kom att föras till kyrkokansliet när tidigare medarbetare från institutet, Margareta Skoog och Eva Hamberg, kom till Svenska kyrkans egen forskningsavdelning. Analyserna som görs i Kyrkans hus håller hög klass och är mycket intressanta. Frågan hur all denna kunskap ska komma till användning i kyrkolivet återstår att besvara. Visst kan det då och då komma rapporter med exempel på lyckade församlingar, men bilden domineras inte av dessa. I det konkreta kyrkolivet ser människor vad minskat antal gudstjänster och minskat antal gudstjänstfirare innebär. Det leder inte sällan till deprimerande insikter, uppgivenhet och handlingsförlamning.

Det finns inga enkla lösningar på den situation siffermaterialet tydliggör men det finns över huvud taget inga lösningar om inte människor i församlingarna kan se, bedöma och handla. Det behövs underlag som talar om en allvarlig situation och en hållning där kritik inte bara är välkommen utan nödvändig och komplext av orsaker till den kollaps siffrorna demonstrerar kan analyseras och förstås. Historiska proces-

ser, en samhällsomvandling, en medveten sekularisering och kyrklig oförmåga är faktorer men självklart spelar också prästernas insatser en stor roll.

Den som vill kan gå tillbaka 80 år i tiden och läsa Gunnar Rosendals programbok *Kyrklig förnyelse* (i nytryck på Gaudete förlag 2015) och kanske hans bok *Kyrkans framtid* (1943). Somliga har analyserat Svenska kyrkans svaghet. Men ett bredare underlag för samtal och studier behövs. Naturligtvis kan biskoparna skriva ett biskopsbrev, men kyrkostyrelsen borde få i uppdrag att inför år 2017 ta fram ett underlag för rådslag på Svenska kyrkans alla nivåer: studiecirklar/seminarier i församlingarna och rådslag i församlingsråd, kyrkoråd, stiftsstyrelser och kyrkostyrelse. Ett reformationsjubileum som tar fasta på de verkliga utmaningarna för Svenska kyrkan vore ett konstruktivt sätt att fira genom att söka nya ansatser. Här handlar det om att ta vara på människors konstruktiva kapaciteter när många tillsammans överlägger om problem och gör det som är förnimmelser till förståelse genom studier och samtal.

Det sägs att problem är möjligheter som kommer med baksidan först.

Moheda den 20 juli 2015

Dag Sandahl (FK)